

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No. | General Publication Number: 1636

FCR Sertifika No. | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 990

Kitap Adı: Nu'mân b. Beşîr'in Hayatı ve Faaliyetleri

Book Title: Numan b. Bashir's Life and Activities

ISBN: 978-625-5576-45-3

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786255576453

Yazar | Author: Mehmet SELVİ | orcid.org/0009-0009-6800-9013

Kurum | Institution: Milli Eğitim Bakanlığı

ROR ID: ror.org/00jga9g46

Editör | Editor: Prof. Dr. Ünal KILIÇ | orcid.org/0000-0001-6366-6350

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 127

Yayın Tarihi | Publication Date: Temmuz | July 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRH | İslam | Islam

BISAC: REL037000 | Din / İslam / Genel | Religion / Islam / General

THEMA: QRAM | İslamiyet: biyografi | Islam: biographies

LC: DS38.3 | İslam tarihi – Biyografi – Sahâbe dönemi | Islamic history – Biography – Companions of the Prophet

Atıf Bilgisi | Cite as: Selvi, Mehmet. *Nu'mân b. Beşîr'in Hayatı ve Faaliyetleri*. Fecr Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Nu'mân b. Beşîr'in Hayatı ve Faaliyetleri

Mehmet SELVİ

Ankara 2025

Yazar Hakkında | About the Author

Mehmet SELVİ

Kasım 1987'de Kayseri'de doğdu. 2005 yılında Mustafa Germirli İmam Hatip Lisesi'nden, 2012'de Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2007-2013 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığı'nda İmam Hatip olarak görev yaptı. 2013 Eylül ayında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak atandı. Yüksek Lisansını 2024 yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı'nda hazırladığı 'Nu'mân b. Beşîr'in Hayatı ve Faaliyetleri' isimli tez çalışması ile tamamladı. Halen öğretmenlik görevine devam eden Mehmet SELVİ evli ve üç çocuk babasıdır.

He was born in Kayseri in November 1987. He graduated from Mustafa Germirli Imam Hatip High School in 2005 and from Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Department of Religious Culture and Ethics Teaching in 2012. He worked as an Imam Hatip at the Presidency of Religious Affairs between 2007-2013. He was appointed as a Religious Culture and Ethics Teacher in September 2013. He completed his master's degree in 2024 at Sivas Cumhuriyet University, Institute of Social Sciences, Department of Islamic History and Arts with his thesis titled "The Life and Activities of Nu'mân b. Beşîr". Mehmet SELVİ, who still continues his teaching career, is married and has three children.

Kitap Hakkında

Nu'mân b. Beşîr'in Hayatı ve Faaliyetleri

Asr-ı Saadet'te yaşayarak Allah Rasûlü'ne (sav) sahâbe olma üstünlüğünü elde etmiş neslin hayatları hakkında bilgi sahibi olmak, dini anlama ve yaşama hususunda gayret eden Mü'minler için büyük bir önem arz etmektedir. Bununla beraber sahâbîleri tanımak tarihi olay ve olguların doğru anlaşılıp yorumlanmasına ışık tutacağı gibi tarih ilmine de katkı sağlayacaktır. Buradan hareketle bu çalışmada Rasûlullah'ın (sav) Medine'ye hicretinden sonra Ensar'dan doğanların ilki olarak kabul edilen Nu'mân b. Beşîr'in (ra) hayatı ve faaliyetleri konu edilmiştir.

Araştırmacı yazım usulüne göre hazırlanan bu çalışmada nitel araştırma yönteminin doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Ensâb, Tabakât, Tarih, Teracim, Hadis ve Fütuhât kitaplarında dağınık halde bulunan bilgilerden elde edilen veriler ışığında sistematik bir planlama yapıp Nu'mân b. Beşîr'in doğumundan ölümüne kadar geçen süreç kronolojik bir düzen içerisinde sunulmaya çalışılmıştır. Çalışmamız süresince doküman taraması, incelemesi, veri toplama ve veri analizi yöntemleri uygulanmıştır. Konu ile ilgili dokümanların analiz, sentez, değerlendirme, karşılaştırma ve yorumlaması yapılmıştır. Nu'mân b. Beşîr, Hz. Peygamber'in (sav) Medine'ye hicretinin ikinci yılında Ensar arasında dünyaya gelmiş çocukların ilki olması sebebiyle ismi önem kazanmış bir kişidir. Çevresinde Kur'an ve sünnet eklenli bir hayat tarzını önceleyen insanların olduğu, dolayısıyla İslâm'ın hayat bulduğu bir ortamda yetiştiği, bu durumun da sonraki yaşantısını olumlu anlamda etkilediği görülmüştür. İsmi'nin ön plana çıktığı Emevîler döneminde komutanlık, kadılık ve valilik görevlerinde bulunmuştur. Toplum içinde oldukça anlayış sahibi, barış taraftarı, mutedil, halim-selim, cömert ve yardımsever bir yapıya sahip biri olarak tanınmaktadır. Annesi ve dayısı gibi şâir bir kişiliği ve etkili bir hitap etme kabiliyeti

olduğu görülmüştür. Ayrıca bu kabiliyeti çocuklarına da sirayet etmiştir. Âlimlerin çoğunluğuna göre Rasûlullah (sav) zamanında yaşı küçük de olsa hadis işitmiş ve naklettiği hadisler hadis kaynaklarında yer almıştır. Çok yönlü bir kişiliğe sahip olduğu anlaşılan Nu'mân b. Beşîr, yaşadığı dönemde ortaya çıkan tarihi olay ve olgularda uzlaşmacı ve yapıcı bir tavır ile hareket ederek aktif rol üstlenmiş, dönemin önemli simalarından biri olmasıyla İslam tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi; Nu'mân b. Beşîr; Sahâbî; Ensâr; Emevîler; Kûfe

About the Book

Numan b. Bashir's Life and Activities

Being acquainted with the lives of the generation who lived in Asr al-Saadat and had the privilege of being the Companions of the Messenger of Allah is of great importance for believers who strive to understand and live the religion. Additionally, recognizing the Companions will not only shed light on the correct understanding and interpretation of historical events and facts but also contribute to the science of History. Starting from this point of view, this thesis study focuses on the life and activities of Nu'mân b. Bashir who is regarded as one of the child Companions and the first of those born from Ansâr after the Prophet's migration to Medina.

The document analysis technique of the qualitative research method was used in this thesis study, which was prepared according to the researcher's writing approach. In the light of the data obtained from the information scattered in the books of History, Tabakât, Teracim, Hadith, Futuhat, and Ansab, systematic planning was made, and the period from the birth of Nu'man b. Bashir till his death was tried to be presented in chronological order. Throughout our study, document scanning, analysis, data collection, and data analysis methods were applied. The documents connected with the subject were analyzed, synthesized, evaluated, compared, and interpreted.

al-Nu'mân b. Bashir was a personage as being the first of the children born among the Ansâr in the second year of Prophet Muhammad's migration to Madinah. It has been observed that he grew up in an environment, in which there were people around him mindful of a lifestyle based on the Qur'an and the Sunnah, hence Islam came to life, and this situation positively affected his later life. During the Umayyad period, when his name shone out, he served as a commander, qadi, and governor.

He was known in public as a man of great understanding, irenic, moderate, mild-mannered, generous, and humanitarian. He was considered a poet and eloquent just like his mother and uncle. Additionally, he passed on this talent to his children. In compliance with the larger number of scholars, even though he was young at the time of the Messenger of Allah, he heard hadiths and the hadiths he narrated were included in the hadith sources. Thought of a multifaceted personality Nu'mân b. Bashir occupies an important place in the history of Islam for being one of the important figures of the period; since he took an active role in the historical events and phenomena that emerged in his period by acting in a conciliatory and constructive manner.

Keywords: History of Islam; al-Nu'mân b. Bashir; Companion; Ansar; Umayyads; Kufa

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	11
GİRİŞ	13
Kaynaklar ve Araştırmalar.....	13
Nu'mân b. Beşîr'in Yetiştği Ortam Ve Kabilesi	20

BİRİNCİ BÖLÜM

NU'MÂN B. BEŞİR'İN DOĞUMU, ŞAHSİYETİ ve

HZ. PEYGAMBER (sav) İLE MÜNASEBETLERİ	25
1.1. Ailesi.....	25
1.2. Nesebi, Doğumu ve Künyesi	35
1.3. Hz. Peygamber (sav) İle Münasebetleri	39
1.3.1. Hz. Peygamber'in (sav) Tahnik Uygulaması.....	40
1.3.2. Beşîr b. Sa'd'ın Hıbe'de Bulunmak İstemesi.....	41
1.3.3. Hz. Peygamber'in (sav) Serzenişte Bulunması.....	42
1.3.4. Uhud Gazvesi'nde İsmi'nin Telaffuzu Meselesi.....	43
1.3.5. Hz. Peygamber'in (sav) Son Günlerinde Nu'mân b. Beşîr	44
1.4. Şahsiyeti	46
1.4.1. Fizikî Özellikleri	46
1.4.2. Ahlâkî Özellikleri.....	46
1.4.3. İlmî Yönü.....	49
1.4.3.1. Hadis Rivâyeti	49
1.4.3.2. Hadis Rivayetlerinden Örnekler	51
1.4.4. Hatipliği ve Şâirliği	53
1.4.5. İmâr Faaliyeti	55

İKİNCİ BÖLÜM

NU'MÂN B. BEŞİR'İN SİYASÎ, ASKERÎ, İDARÎ ALANDAKİ

FAALİYETLERİ ve VEFATI	57
2.1. Siyasî Faaliyetleri	57

2.1.1. Hz. Ali'ye Biat Etmemesi	58
2.1.2. Hz. Osman'a Ait Kanlı Gömleđi Muâviye b. Ebû Süfyân'a Götürmesi	62
2.1.3. Sıffın Savaşı'nda Muâviye b. Ebû Süfyân'ın Tarafında Yer Alması	67
2.1.4. Yezîd b. Muâviye için Abdullah b. Zübeyr'in Biatını Almak Üzere Görevlendirilmesi	75
2.1.5. Harre Savaşı Öncesinde Medinelilere Arabulucu Olarak Gönderilmesi	79
2.2. Askerî Faaliyetleri	84
2.2.1. Aynu't-Temr Seferinde Ordu Komutanlığı Yapması ..	85
2.2.2. Şam Valisi Dahhâk b. Kays'a Askeri Destek Birliđi Göndermesi	87
2.3. İdarî Faaliyetleri	90
2.3.1. Yemen Valiliđi	90
2.3.2. Şam Kadılığı	91
2.3.3. Kûfe Valiliđi	92
2.3.4. Humus Valiliđi	106
2.4. Vefâtı	107
SONUÇ	111
KAYNAKÇA	115
DİZİN	125

KISALTMALAR

- b. : Bin, İbn
bkz. : Bakınız
bt. : Bint
cc. : Celle Celalühu
CÜİFD. : Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
TDVİA. : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
h. : Hicrî
Hz. : Hazreti
m. : Miladî
nşr. : Neşreden
ö. : Ölüm tarihi
ra. : Radıyallâhu anh/anhâ
sav. : Sallallahu aleyhi ve sellem
thk. : Tahkik eden
ts. : Tarihsiz
vd. : Ve diğer(ler)i
yy. : Yayın yeri yok.

